

Protokół

Posiedzenie

Zespołu doraźnego ds. nadzwyczajnej sytuacji związanej ze stanem epidemii w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2

Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Dolnośląskiego,

27 maja 2020 r., godz. 10.00

Spotkanie odbyło się on-line poprzez komunikator internetowy ZOOM Cloud Meeting

I. Lista obecności

1. Artur Mazurkiewicz, Przewodniczący WRDS WD, Koordynator Zespołu, (DP)
2. Marek Woron, Kanclerz Łoży Dolnośląskiej BCC, Koordynator Zespołu
3. Sławomir Poświstak, Szef Działu Ekspertckiego ZR Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”
4. Michał Kucharski, Radca prawny ZWD OPZZ
5. Magdalena Łubkowska, Dyrektor DIRz we Wrocławiu
6. Marek Ignor, Prezes Zarządu Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju Sp. z o.o.
7. Henryk Szymański, reprezentujący Dolnośląskich Pracodawców
8. Michał Tekliński, reprezentujący Pracodawców i Przedsiębiorców
9. Maciej Sygit, Prezes Sygma Sp. z o.o., ZIG – Pracodawcy i Przedsiębiorcy
10. Michał Łuczak, Prezes Dolnośląskiej Izby Gospodarczej
11. Justyna Przybylska, Eksperta FZZ w zespole ds. prawa pracy
12. Bożena Skibicka, Przewodnicząca Konwentu BCC
13. Ryszard Sobański, Prezydent Sudeckiej Izby Przemysłowo-Handlowej
14. Roman Potocki, Przewodniczący Konwentu Starostów Dolnego Śląska
15. Marcin Orzeszek, Burmistrz Ząbkowic Śląskich
16. Dariusz Chmura, Przewodniczący Konwentu Wójtów i Burmistrzów Subregionu Wrocławskiego
17. Prof. Aldona Wiktorka-Święcka

II. Porządek obrad:

1. Powitanie – **Marek Woron**, koordynator Zespołu.
2. Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia z dnia 13 maja 2020 r.
3. Problem niższych wpływów dla samorządów z tytułu udziału w podatku PIT z budżetu państwa oraz CIT związanych z kryzysem ekonomicznym spowodowanym przez COVID – 19 – **Marcin Orzeszek**, Burmistrz Ząbkowic Śląskich, Członek WRDS WD. Wypracowanie projektu stanowiska w tej sprawie.

4. Perspektywa rozwoju regionalnego w oparciu o wykorzystywanie lokalnych potencjałów w obliczu zmian związanych z ograniczeniami wynikającymi z pandemii koronawirusa – wstęp do dyskusji – **Marek Woron**, BCC; **Michał Tekliński**, Związek Pracodawców i Przedsiębiorców.
5. Wolne wnioski i propozycje nowych tematów – członkowie Zespołu.
6. Zakończenie posiedzenia.

III. Treść wystąpień:

1. **Marek Woron** rozpoczął posiedzenie. Powitał zebranych, którzy zaakceptowali porządek obrad, zaakceptowali protokół z poprzedniego spotkania z dnia 13 maja 2020 r. Od głosu wstrzymała się Justyna Przybylska, która była nieobecna na ostatnim posiedzeniu.
2. **Marek Woron** uzasadnił tematykę spotkania, która dotyczyć ma samorządów lokalnych. Samorządy jako filar rozwoju kraju, filar rozwoju samorządów to dobrze rozwijająca się gospodarka. Sytuacja społeczno-gospodarcza, która wszystkich zaskoczyła i była nie do przewidzenia, wymaga specjalnych działań. Przechodząc do szczegółów MW oddał głos burmistrzowi **Marcinowi Orzeszkowi**, który przygotował stanowisko w sprawie finansów samorządów lokalnych. Projekt stanowiska był prezentowany już ja posiedzeniu Prezydium WRDS WD, które skierowało go do konsultacji w Zespole. Bardzo istotny temat z punktu widzenia samorządowego. Zwrócił uwagę Rady temat istotny, który w najbliższych miesiącach będzie miał odzwierciedlenie w samorządach gminnych, powiatowych. Jako strona samorządowa sygnalizowali, że decyzje dotyczące zmniejszenia udziału podatku PIT będzie miało ogromny wpływ na funkcjonowanie samorządów. Po decyzjach Sejmu RP – osoby do 26 roku nie płacą w ogóle podatku PIT, zmniejszono także podatek PIT z 18 na 17 proc. Jeśli chodzi o udział podatku we wpłaconych kwotach do budżetu państwa, to w przypadku gminy jest to 38,16 proc. przy zadaniach, które mają gminy i zleconych, które nie mają w 100 procentach finansowania z budżetu państwa i zadaniach, które są przenoszone z zadań rządowych na samorządowe. 100 proc. płacą sam. na dps-y, dodatki mieszkaniowe, oświetlenie bez względu na to, czyja to droga. Gmina Ząbkowice Śl. dopłaca 50 proc. na zadania oświatowe. Dodatkowo, jak dodał burmistrz **Orzeszek**, zostało zapowiedziane, że przy niewystarczającej subwencji oświatowej, mają być podwyżki wynagrodzeń w oświacie, które sfinansują samorządy. Już jednak dziś brakuje środków na finansowanie oświaty, a co dopiero podwyżki, w to wchodzi także minimalne wynagrodzenie, które trzeba było wprowadzić. Jest zatem duże zaniepokojenie wśród samorządowców co do dalszego funkcjonowania. Ponadto także do samorządów zgłaszają się przedsiębiorcy z wnioskami o umorzenie podatków od nieruchomości w związku z sytuacją epidemiologiczną, a to są też znaczące wpływy do budżetu gminy. Burmistrz **Orzeszek** dodał, że na pewno wielu wóldarzy gmin i miast będzie się dokładać do tego, aby przedsiębiorcy utrzymywali miejsca pracy, będą umarzane podatki od nieruchomości. To powoduje, że zwrócił się do przewodniczącego WRDS WD do zajęcia się tym tematem. Samorządy, tak jak przedsiębiorcy, mają ogromny wpływ na sytuację społ.-gosp. **Marek Woron** podziękował za wprowadzenie i powiedział, że członkowie Zespołu otrzymali treść stanowiska wraz z uzasadnieniem, które zawiera istotne wątki. Stanowisko jest skierowane do rządu i RDS. Dodał, że należy przyjrzeć się tej sytuacji także z tego względu, że wydarzyła się nagle. Obecnie szacuje się, że tylko 30 procent firm nie jest dotkniętych skutkami pandemii. Na pewno

potrzeba debat, jak zrekompensować ubytki finansowe, jak powinien wyglądać model partycypacji w VAT-cie przez samorządy, jak pilnować, aby państwo wywiązywało się z finansowania zadań zleczanych samorządom. **Marek Woron** otworzył dyskusję w sprawie stanowiska. **Dariusz Chmura** powiedział, że kondycja finansowa samorządów nie zależy od tego, czy to jest mała czy duża gmina, tylko od sposobu zarządzania i jak wygląda współpraca pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami. Zgodził się także z wszystkimi argumentami burmistrza Orzeszka, jednocześnie dodając, że dużym problemem dla gmin jest powiatowa służba zdrowia, gdyż niejednokrotnie gminy współuczestniczą w dofinansowaniu opieki zdrowotnej – czy to jest powiatowa jednostka czy spółka. To drenuje, jego zdaniem, budżet gminy. Problemem dla gmin są też sztywne wskaźniki poziomu zadłużania. W obecnej chwili – kryzysu związanego z pandemią – gminy aplikują o środki unijne i muszą uwzględniać te wskaźniki, a z drugiej strony mieszkańcy oczekują, aby gminy pozyskiwały jak najwięcej środków unijnych. Tych środków w najbliższej perspektywie będzie mniejsza ilość. Poparł uwagę w sprawie dzielenia dochodu z podatku VAT. W takiej gminie jak Wołów z tego tytułu jest ponad 20 mln zł, natomiast za miesiąc kwiecień jest strata 800 tys. zł z tytułu innych wpływów. Dodał także, że w gminie Wołów bardzo dobre były efekty współpracy z przedsiębiorcami na początku ogłoszenia stanu epidemii w RP. Gmina włączyła się w pomoc szpitalom – dostarczanie maseczek, płynów dezynfekcyjnych, zaś przedsiębiorcy wspomagali innymi środkami. Oceniał też, że kwestia wynagrodzeń w oświacie, tu nauczyciele mają pretensje do gminy, która odpowiada za nieruchomości, inwestycje. Budżet oświaty – 30 mln zł po restrukturyzacji, a to wystarcza na pokrycie 50 procent kosztów. Jednak największym obciążeniem dla gminy jest dofinansowanie powiatowej ochrony zdrowia. Dodał też, że większość włodarzy gmin nie chce rezygnować z inwestycji, bo tylko one zapewniają rozwój. Postulat – poluzować wskaźniki możliwości zadłużania. **Roman Potocki** powiedział, że zgadza się z przedmówcami. Szpitale powiatowe to wielkie wyzwanie, wielkie wydatki związane z COVID-19, wiele samorządów powiatowych odczuwa niedosyt finansów. Środki, jakie powiaty musiały ponieść na inne zadania, które nie były przewidziane w budżecie, szczególnie w powiatach przygranicznych – utrzymanie dodatkowo jednostek wojskowych. Kwota, o którą proszą dolnośląskie powiaty wynosi 1 mln zł. Tak duża kwota wydatkowana na dodatkowe zadania. PUP we Wrocławiu ma 40 tys. wniosków do zaopiniowania. To duża skala problemów. Jednocześnie sekretarz miasta Wrocławia wysłał dyr. PUP Wrocław na zaległy urlop. W tych 40 tys. wniosków przedsiębiorców, które wpłynęły do PUP Wrocław, około 15-20 proc. pochodzi od przedsiębiorców z Powiatu Wrocławskiego. PWr. chce wyasygnować dodatkowe środki na wsparcie osobowe PUP Wr., aby jak najszybciej mogły być realizowane wnioski o pomoc. Straty finansowe – PWr. jest na etapie zliczania wydatków, natomiast PWr. jest w o tyle dobrej sytuacji, że nie ma na utrzymaniu szpitala powiatowego. Problem kolejny – powiatowe urzędu pracy – tu PWr. ma swoje udziały. 5 mln zł na minusie w obecnej chwili. Dużym problemem są dps-y – dodatkowe środki muszą być przeznaczone. Podziękowania dla marszałka za dodatkowe pieniądze na dps-y. **Marek Woron** spytał, czy starosta Potocki ma uwagi do projektu stanowiska. Wrócił też do decyzji o wysłaniu na zaległy urlop dyrektor PUP we Wrocławiu w sytuacji wzmożonej pracy tej instytucji i zasugerował zaproszenie na Prezydium Prezydenta w tej sprawie. **Roman Potocki** zgodził się na przyjęcie stanowiska. Jeśli chodzi o dyr. PUP powiedział, że jest zaskoczony tą decyzją. Dodał też, że Zarząd Powiatu Wrocławskiego chciał wyasygnować środki na dodatkowe etaty czy nadgodziny dla osób obsługujących wnioski o wsparcie, natomiast obecnie ten ruch został wstrzymany. Dodatkowo, jak powiedział starosta, aby zwolnić z pracy dyrektor PUP Wrocław, urząd miasta musi

zasięgnąć opinii starosty, jak i powiatowej rady rynku pracy, a tego nie zrobiono. **Marek Woron** podtrzymał sugestię, aby zaprosić prezydenta Wrocławia na Prezydium. **Artur Mazurkiewicz** w sprawie stanowiska zasugerował, aby zarówno starosta, jak i burmistrz zawarli w nim także kwestie dofinansowywania ochrony zdrowia przez powiaty i gminy. Przyjął też do wiadomości sugestię zaproszenia prezydenta Wrocławia. **Roman Potocki** powiedział, że funkcjonowanie szpitali, jak i pomoc finansowa powiatów w związku z COVID-19 i wyasygnowanie na ten cel dodatkowych niezaplanowanych w budżecie środków to duży problem dla powiatu. **Marcin Orzeszek** powiedział, że te kwestie zostaną dopisane do stanowiska. **Artur Mazurkiewicz** powiedział, że dobrze byłoby jednak nie dodawać do stanowiska zbyt wielu elementów. **Marek Woron** powiedział, że bardzo ważne, żeby ten temat został zasygnalizowany, jednak w dalszej kolejności – jak ująć tę rekompensatę z ubytków – ale konkretnie. Żeby było skuteczne, to potrzeba konstruktów. **Justyna Przybylska** powiedziała, że zarysowały się tu dwa zasadnicze problemy – stanowisko ukierunkowane na dziś, żeby w jakiś sposób zrekompensować samorządom ubytki finansowe związane z pandemią. Natomiast drugim elementem są kwestie związane ze sposobem rozliczeń podatków i uczciwością. Jeżeli zlecane są zadania, to za nimi powinny iść środki finansowe. Jeśli chodzi o projekt stanowiska – ważne jest wskazanie, skąd środki pozyskać. Czy nie warto dopisać jednego zdania sugerującego, że jeśli samorząd nie zwolni przedsiębiorców z danin na rzecz gminy, to przedsiębiorcy nie ochronią miejsc pracy. Powiązanie z etatami pracowniczymi. Tarcza 4.0 nie jest zbyt korzystna – cel rządu – zachować etaty nawet kosztem wypłat, funduszu socjalnego etc. Warto to umieścić choć w jednym zdaniu w tym stanowisku. **Marek Woron** powiedział, że narracja zachowania etatów np. kosztem obniżki wynagrodzeń wydaje się słuszna.

3. **Aldona Wiktorska-Święcka** powiedziała, że słuchała wypowiedzi prezydenta Szełemeja i miał dokładnie takie samą opinię, jaka jest przedstawiona w stanowisku. Reforma samorządowa nie jest niezakończona i obecnie obserwowana w nadzwyczaj niesprzyjających warunkach pokazuje jednak, że samorządowcy bardzo dobrze sobie radzą. Jej zdaniem pytanie jest, na ile obecną sytuację należy potraktować jako zagrożenie, a na ile jako szansę. Dostrzeżenie pewnych szans modernizacyjnych w projekcie stanowiska się zawiera. Kwestią dyskusji jest, na jakim poziomie ten projekt stanowiska powinien być, bo w tej formie należy upatrywać pewnego manifestu politycznego, a te są dyskutowane, ale niekoniecznie przekładane na działania operacyjne. W tych otwartych, szerokich i ambitnych postulatach zasadnych oczywiście, ale jednak strategicznych, widzi pewne zagrożenie, jeśli chodzi o przełożenie na późniejszą rzeczywistość, wykonalność i skuteczność postulatów. Być może potrzebny byłby oddzielny pakiet wskazujący wręcz konkretne działania operacyjne – proponowane działania zarządcze, finansowe. Jednak takie zapisy z drugiej strony pozwalają uruchomić działania już teraz, nawet jeśli można byłoby pewne rzeczy zmodyfikować. Pozwoliłoby im szybko zaistnieć w przestrzeni publicznej. **Aldona Wiktorska-Święcka** rekomendowałaby zatem podjęcie stanowiska w takiej formie. Natomiast niezależnie od tego, równoległe, także dzięki temu, iż działają konwenty samorządowe, należy uruchomić działania w zakresie partycypacji, pokazując konkretne liczby i ramy. Jeśli mowa o subwencji oświatowej, zaproponować trzeba konkretne wymierne ramy. Druga płaszczyzna działań powinna pozwolić budować sieć i dialog samorządowy. Przywołała przykład: Związek Miast Niemieckich – udział organizacji samorządowych w całym procesie zarządzania covid przez państwo niemieckie. Konkluzje: wszystkie organizacje samorządowe na każdym szczeblu współpracują ze sobą, tworząc wielką samorządową rodziną i to jest element

współpracy z federacją. Nie ma decyzji dotyczącej samorządów na szczeblu krajowym, która nie byłaby wcześniej konsultowana i omawiana z przedstawicielami tej wielkiej rodziny. W Polsce to nie działa jako system. Zdaniem **Aldony Wiktorskiej-Święckiej**, ta propozycja stworzenia propozycji sieciowania współpracy i dialogu byłoby tym pieszym elementem. Jeśli dobrze nie zostanie zorganizowany sposób relacji pomiędzy samorządami i instytucjami organizowania polityki regionalnej, nie będzie efektu. Zmieniła się filozofia pozyskiwania funduszy na rozwój lokalny. Świadomość na temat tej nowej zasady, tworzenia nowych obszarów funkcjonalnych etc. w regionie dolnośląskim, zdaniem prof. Wiktorskiej-Święckiej, jest stosunkowo niewielka. Zajmowanie się sytuacją bieżącą, zarządzając w kontekście covid-19 jest trudne, równie trudne jest programowanie strategiczne w tym czasie. Warto już obecnie zająć się problematyką programowania regionalnego, strategicznego, by być przygotowanym na czas po pandemii. **Marek Woron**, podsumowując, powiedział, że w obecnej dobie przy zmieniających się paradygmatach w planowaniu strategicznym, czekają wszystkich nowe wyzwania. **Maciej Sygit** powiedział, że ustawa o samorządzie terytorialnym i funkcjonowanie jst to jedno z największych osiągnięć ostatnich 30 lat. Chciałby, aby mieć dziś świadomość, że rozmowy nie powinny toczyć się tylko w komisjach trójstronnych, ale czterostronnych, bo obywatele są zatrudnieni w samorządach i ich życie jest niezwykle ważne, dlatego też współpraca instytucji dialogu społecznego – harmonijne ich współdziałanie gwarantuje sukces każdej z tych stron. Trzeba dostrzegać olbrzymie znaczenie jst. Przedsiębiorcy i związkowcy uczestniczą w rozmowach społ.-gosp. Najlepiej się wzorować na krajach skandynawskich, gdzie większość dochodów z podatków zostaje tam, gdzie zostały stworzone, czyli w jst. Wtedy samorządy mają narzędzia do prowadzenia polityki oświatowej, inwestycyjnej etc. Teraz w samorządach zostaje 38 proc. z PIT, dochody z podatków maleją, a obowiązków jest coraz więcej dla jst. Prośba: starać się na forum ponadlokalnym doprowadzić do sojuszu, gdzie nowym sojusznikiem będą jst. **Marek Woron** – w ubiegłym roku chciał powołać formację komisji samorządowej na Dolnym Śląsku – zaprosić liderów gospodarczych, społecznych (III sektor) i samorządowców. Tego nie udało się zrealizować, może nie doszacowali wagi takiego pomysłu. Zapowiedział, że będą do tego pomysłu wracać. Burmistrz **Orzeszek** powiedział, że jak rozumie, sugestie co do podawania konkretnych rozwiązań finansowych (podatki, rozwiązania systemowe). **Marek Woron** wyjaśnił, że te konkretne propozycje powinny się znaleźć w następnym dokumencie, gdyż omawiane stanowisko powinno jak najszybciej zostać procedowane. Zachęcił do wypracowania konstruktywnego materiału dotyczącego funkcjonowania jst. Być może powinno się to odbyć w gronie samorządowców, a WRDS WD będzie instytucją wspierającą.

4. **Marek Woron** przeszedł do kolejnego punktu programu. **Michał Tekliński** powiedział, że wyraża głosy młodych przedsiębiorców, także z obszaru star-upów, aby w tej trudnej sytuacji znaleźć nowe wartości, rozwiązania. Nowe spojrzenie polega na tym, że wobec sytuacji procesu pogarszania się stanu gospodarki, pogarszania się sytuacji na rynku pracy (wiele osób straci pracę), stworzyć unikalne możliwości zatrudnienia w regionie dolnośląskim dla tych osób, które zdecydowane będą na zmianę miejsca zamieszkania. W perspektywie Dolnego Śląska jest parę ciekawych miejsc, aby tam mieszkać i się rozwijać, np. Świdnica, Wałbrzych. Przygotować region, stworzyć zachęty dla młodych ludzi, przedsiębiorstw, aby pomóc podjąć decyzję o zmianie miejsca zamieszkania, tworzyć nowe branże – szczególnie wysokiej technologii. Nowe systemy, które musiały obecnie powstać będą się rozwijały, np. telemedycyna, edukacja na odległość, etc. Te zmiany się dzieją i potencjał Dolnego Śląska i nowych firm jest odpowiedni do tego, aby podjąć to wyzwanie. Propozycja przygotowania programu przy współpracy

z uczelniami, samorządowcami, pracodawcami - stworzenia takiego pakietu zachęt, aby przyciągnąć ludzi, którzy są skłonni podjąć takie ryzyko i tu zamieszkać i próbować się rozwijać. Na Dolnym Śląsku mogłyby rozwijać się także nowe branże.

5. **Bożena Skibicka** powiedziała, że w czerwcu wchodzi nowa pomoc MF dotycząca kapitału obrotowego. Pytanie: jeśli chodzi o MŚP, to pomoc będzie organizowana w ramach RPO i czy DPG będzie w to włączony i czy środowisko przedsiębiorców będzie miało możliwość konsultowania kryteriów. Pytanie: czy jesteśmy w stanie znaleźć możliwość udzielania poręczeń pożyczek dla MŚP. Co dzieje się z vocherem technologicznym. Pytanie o zakładkę na stronie WRDS WD, czy zamieszczać tam też inne treści.
6. **Marek Woron** wrócił do punktu sieciowania jst. Podsumowując, powiedział, że warto zainicjować wspólnotowość samorządową. To było pierwsze sygnały. Zachęcił, aby próbować zbierać pomysły, uwagi i je przekazywać do koordynatora i sekretariatu WRDS WD. Apel do samorządowców.
7. **Marek Ignor** odpowiadając na pytania Bożeny Skibickiej, powiedział, że jeśli chodzi o tarczę rządową, to SW nie ma wpływu na kształtowanie tych programów, natomiast jak tylko pojawiają się nowe rozwiązania, to konsultanci pracujący w ramach dolnoslaskipakiet.pl z takimi rozwiązaniami się zapoznają i będą przedsiębiorcom przekazywać informacje. Jeśli chodzi o zabezpieczenie transakcji, to w ramach dolnoslaskipakiet.pl takie poręczenia są dostępne. Natomiast jeśli chodzi o vocher technologiczny, to **Marek Woron** powiedział, że obecnie są analizowane możliwości wygosparowania środków finansowych na ten cel. **Marek Ignor** dodał, że DIP miał priorytety związane z innym rodzajem finansowania – branży turystycznej i hotelarskiej, która wymaga pilnej interwencji. **Bożena Skibicka** dodała, że pomoc finansowana dla sektora mikro i MŚP ma być realizowana przez regionalne programy operacyjne i regionalnie będą ustalane kryteria. Ta pomoc ma ruszyć od czerwca. **Marek Ignor** powiedział, że była propozycja, żeby realizować to regionalnie, ale to były zapowiedzi, więc nie wiadomo, czy będą realizowane. **Bożena Skibicka** zobowiązała się przesłać link z informacją na ten temat. **Marek Woron** powiedział, że ten bon technologiczny jest też korzystny z punktu widzenia samorządów.
8. **Marek Woron** zakończył spotkanie. Zapropował następnym termin posiedzenia na 24 czerwca.

Protokół sporządziła:

Aldona Andrulewicz

Sekretarz WRDS WD

.....

data i podpis

Zatwierdził:

Marek Woron

Koordynator Zespołu

.....

data i podpis